

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE SVMMO PON=||TIFICE,|| QVINQVE LIRBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XXII. Soluuntur argumenta Nili de iure appellationum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53860)

licam sedem appellauerat. Omitto posteriorum temporum testimonia, quod ea ab hæreticis contemnantur. Sed iam argumenta soluenda sunt, Nili, Illyrici, & Caluini.

CAPVT XXII.

Soluuntur argumenta Nili de iure appellationum.

NILVS in libro de primatu duobus argumētis contendit, posse ad Episcopum Constantinopolitanum appellari eo modo, quo ad Romanum Pontificem; ac proinde eos esse æquales, & non vnum Romanum Pontificem toti Ecclesiæ præsidere.

Argumentum PRIMVM est: Quoniam VI. Synodus concessit Episcopo Constantinopolitano paria priuilegia cum iis, quæ habet Episcopus Romanus. Sed hoc argumentum supra est confutatum. ALTERVM argumentum sumit Nilus ex Concilio Chalcedonensi, can. 9. & 17. vbi statuitur: Vt si clericus causam habeat aduersus alium clericum, ab Episcopo suo iudicetur, si aduersus Episcopum, ab Archiepiscopo; si aduersus Archiepiscopum, à Primatè dioceseos, vel ab Episcopo Constantinopolitano. Itaque vltimum iudicium defertur vrbis regiæ œcumenico Patriarchæ.

RESPONDEO, quis in eo canone dicatur Primas dioceseos, non omnino constat. & quidem Archidiaconus & Ioannes de Turrecremata super canon. si clericus, II. q. 1. docent Primatem dioceseos vocari Episcopum digniorem, & maiorem Archiepiscopo, minorem Patriarcha. At Nicolaus I. Papa in epistola ad Michaëlem Imperatorem scribit, per Primatem dioceseos nullum alium significari posse, quàm Episcopum Romanum. Quæ sententia verior esse videtur, tum quia auctorem habet grauiorem, antiquiorem, doctiorem: tum quia non facillè probari poterit, tempore Concilij Chalcedonensis fuisse in Ecclesia, ac præsertim in Oriente, vltimos Primates ab Archiepiscopis & Patriarchis distinctos: tum quia vox Græca huius canonis ἐξάρχου, non propriè primatem, sed principem significat, quæ vos multò aptius in summum

Pontificem, quàm in primates alios quadrat. Ipse enim verè princeps est cuiuslibet Christianæ diœceseos.

His notatis, respondeo **PRIMO**, eum canonem Nicolao Pontifice exponi loco citato: vt Concilium dixerit, vt is, qui causam habet cum Metropolitano, ad Principem diœceseos; id est, Romanum Pontificem; vel vicinus vrbi Constantinopolitanæ, & vult esse contentus piscopi illius iudicio, illum adeat. Ita vt primùm lex generalis constituatur de auctore Papa Romano, deinde per quædam addatur pro his tantùm, qui prope Constantinopolim commorantur.

SECUNDO, responderi potest, hos omnes canones habere robur apud nos, nisi quatenus sunt renouati à Romanis Pontificibus. Nam **LEO** in epist. 59. ad Concilium Chalcedonense scribit; se Concilium illud approbasse, solùm quod ad explicationem fidei. Et Liberatus in Breuiario restatur, istos omnes canones constitutos fuisse ab legatis Papæ, qui tamen alioqui Concilio præsi debentur, rō consuetudo, quæ est Legum interpres, apertissimè nunquam licuisse ad Patriarcham Constantinopolitanum appellare, nisi ex locis subiectis eidem Patriarchæ. Ad idem proferri potest exemplum, quo intelligamus eundem, aut Meridie, aut etiam Septentrione ad Orientem Ecclesiam esse appellatum.

TERTIO, etiam si concederemus, ex toto orbe recurre posse recurri ad iudicium Episcopi Constantinopolitani, etiam si haec hos canones, non tamen sequeretur, parem esse eundem Episcopum Pontifici Romano. Nam ex vi canonis istius Chalcedonensis, solùm iudicare potest Episcopus Constantinopolitanus eos, qui læsos se arbitrantur à Metropolitano. Papa Romanus iudicare potest etiam eos, qui læsi sunt à Patriarchis ipsis, vel à Concilio Episcoporum, quamuis primo & frequentissimo; vt Athanasij, Pauli, Chrysoctomi, Iuliani, & Theodoretii exempla declarant.

Adde **VLTIMO**, quòd iste canon Chalcedonensis non est de appellatione, sed de primo iudicio; quod Nilus non aduertit. Itaque licet ex toto orbe terrarum quaslibet causas iudicare posset Episcopus Constantinopolitanus, ab eo tamen appellari posset ad Episcopum Romanum, iuxta

ones Sardicenses. Nec enim Chalcedonenses canones Sardicenses canonibus vlllo modo repungnant. Ita semper remanet vltimum iudicium penes Episcopum Romanum.

CAPVT XXIII.

Soluitur argumentum primum Lutheranorum.

VENIAMVS nunc ad argumenta Latinorum. Obiiciunt aduersarij primo CYPRIANVM, qui lib. I. epist. 3. ait: *Nam cum statutum sit ab omnibus nobis, & equum sit pariter ac iustum, & vniuscuiusq; causa illic audiatur, & ubi est crimen admissum, &c. oportet vtiq; eos, quibus presumus, non circumcursare, &c.* Et infra: *Nisi si paucis desperatis ac perditis, minor videtur esse auctoritas Episcoporum in Africa constitutorum, &c.* Vbi reprehendit eos, qui appellauerant ad Romanum Pontificem, & probat, non debere appellari: tum quia id sit statutum in Concilio Episcoporum; tum quia non est minor auctoritas Pontificum Africanorum, quam Romanorum.

RESPONDEO, Cyprianum ægrè tulisse appellationes eorum, qui de manifestissimis criminibus conuicti, & iudicati fuerant; non autem omnino appellationes sustulisse. Id colligitur ex lib. I. epist. 4. vbi loquens de Basilide, qui damnatus in Hispania, ad Stephanum Papam appellauerat, ait: *Nec enim tam culpandus est ille (Stephanus) cui negligenter obrepsum est, quam hic (Basilides) execrandus, qui fraudulenter obrepfit.* At certè si non licuisset Stephano appellationes vlllo modo admittre, valde certè esset culpandus, quòd appellationem non reiecisset, etiam si iustam causam Basilides habuisset.

Ad illud ergo, quod ait Cyprianus ab omnibus constitutum, *vt illic causa audiatur, & ubi est crimen admissum;* dico hoc decreto constitui, vt causa primùm iudicetur, vbi est crimen admissum; non tamen prohiberi, quo minus etiam secundo alibi iudicetur.

Sed DICES; At Cyprianus ex hoc decreto probat, non debuisse appellari: igitur prohibita sunt appellationes. RE-